

Motion till kommunfullmäktige

Östhammars kommun behöver en skärgårdslots!

Vi är en skärgårdskommun med över 700 personer som är året-runt-boende på öar utan fast förbindelse, varav ett sextiototal på småöar utan Trafikverksfärja. Det är en stor skillnad mellan att bo på fastlandslandsbygden och att vara öbo och allra mest speciella förhållanden gäller givetvis för dem som bor på öar som inte alls nås med bil. De boende på småöarna är nu nästan helt beroende av att själva eller med hjälp av grannar/släktingar klara sig och sin vardag med transporter, såväl av personer som varor. I vår kommun saknas i princip kollektivtrafik till sjöss, skolskjuts, sjukresor och andra tjänster som är självklara i t ex Stockholms eller Östergötlands skärgårdar.

Många skärgårdsbor har ofta uttryckt frustration över hur kommunens olika förvaltningar hanterar skärgårdsfrågor, att man jobbar i stuprör, saknar faktakunskaper och har svårt att få till samarbeten som skulle göra skärgårdsbornas vardagsliv så mycket bättre. Det pågår nu ett långsiktigt LEADER-projekt som ska kartlägga synpunkter och problem för olika kategorier skärgårdsbor, men det finns också många dagsaktuella frågor som behöver lösas här och nu. En skärgårdslots ska givetvis arbeta både på kort och lång sikt.

En skärgårdslots skulle vara en tjänsteperson i vars tjänst det ligger ett huvudansvar att ha samlad koll på hur verksamheter och samarbeten kan utformas för att vardagen ska fungera bättre för både kommunen och öborna. Skärgårdslotsen ska vara första ingång åt båda hållen, en person som är direktkontakt för skärgårdsborna och samtidigt en som kan hjälpa andra kommunala tjänstepersoner genom att ha faktakunskap om öborna och deras levnadsförhållanden. Det krävs ingen ny tjänst utan det kan utformas som ett särskilt ansvarsområde för en befintlig tjänsteperson. En skärgårdslots kan förslagsvis knyta till sig en referensgrupp bestående av skärgårdsbor från olika öar för att på så sätt lättare kunna sätta sig in i olika speciella frågor.

Vi yrkar

- att kommunen snarast utser en tjänsteperson till "skärgårdslots" som blir huvudansvarig för skärgårdsfrågor enligt ovan

Östhammar 2025- 02- 23

Josefine Nilsson, gruppledare

Kommunstyrelsens ordförande
Fabian Sjöberg

Svar på motion från Josefine Nilsson (C) om att Östhammars kommun behöver en skärgårdslots

Beskrivning gällande lagstiftning på området

Kommunallagen (KL) ger kommuner ansvar för lokal service och planering, men inget krav på särskilda funktioner som 'skärgårdslots'. Kollektivtrafik är ett regionalt ansvar (Region Uppsala).

Beskrivning gällande kommunens verksamhet på området

Kommunen har idag lotsfunktioner inom näringslivs- och landsbygdsutveckling. Pågående initiativ inkluderar LEADER-projektet 'Sätt öarna på kartan' samt dialog med Region Uppsala om kollektivtrafik.

Vi delar motionärens uppfattning att skärgårdens särskilda förutsättningar behöver beaktas bättre i kommunens arbete. Däremot bedöms det inte motiverat att inrätta en särskild funktion som "skärgårdslots", då målgruppen är liten och uppdraget till stor del redan ryms inom befintliga strukturer.

Kommunen har idag lotsfunktioner inom näringslivs- och landsbygdsutveckling som fungerar som kontaktväg för företag, föreningar och boende. Dessa funktioner kan ges ett tydligare ansvar för att samordna skärgårdsrelaterade frågor och bidra till ökad intern kunskap om skärgårdens förutsättningar.

Vi ser även behov av att synliggöra befintliga kontaktvägar gentemot skärgårdsbor och att fortsätta stärka dialogen, bland annat genom pågående och planerade initiativ såsom LEADER-projektet "Sätt öarna" på kartan samt kommunens arbete i kollektivtrafikfrågor gentemot Region Uppsala.

Vi bedömer att behovet av samordning i skärgårdsfrågor kan tillgodoses inom befintliga funktioner för landsbygds- och näringslivsutveckling. Ett särskilt uppdrag som "skärgårdslots" bedöms därför inte nödvändigt, men befintliga kontaktvägar kan tydliggöras och den interna kunskapen om skärgårdens förutsättningar stärkas.